

Jaroslav Kolůch

Poslední primitiv

Země otevřela láhev toho nejlepšího archivního Cabernet Sauvignon ze své sbírky vín, nalezených ve vracích lodí potopených v hlubinách moří celého světa. Nalila si sklenku a rozevřela fotoalbum ze své historie. Prahory, starohory, prvohory. Nádherné to mládí! Porovnála stará fota se současností. Ještě před sto lety měla husté, kučeravé lesy oplývající zvěří, křišťálově čisté řeky plné ryb. Oceány brázdily v početných hejnech velryby, jejich tklivé písně zněly podmořskými dálavami, průzračné korálové laguny lákaly ke koupání, stejně jako malebné bílé pláže vlnící se podél nich. A teď? Podívala se do zrcadla. Amazonská pralesní pleška, oceánská odpadková vyrážka a ... Zemi v nose zaštípal nepříjemný odér. Přičichla k ovzduší. Zamoření škodlivými zplodinami a výfukovými plyny vykonalo své. „Bože, to smrdím já!“

Trpělivost Země měla své meze a ty byly právě překročeny. Lidé jí začali lézt na nervy už dřív, ona ale pořád věřila, že je to jen období v jejich vývoji, které dříve či později pomine. Nepominulo. Člověk Zemi plíživým tempem dál devastoval a Země toho měla právě dost.

Ve své historii toho prožila hodně a nikdo nemohl říct, že by neměla pochopení. Měla i soucit. Mrzelo ji, když v druhohorách přišla o dinosaury, a nyní ji tato ztráta mrzela dvojnásob. Dinosauři by tuhle spoušť nedopustili. Na to byli příliš hloupí. A zároveň příliš velcí a silní, než aby přenechali světovládu jinému živočišnému druhu. Kdyby nevymřeli, neměla by teď starost s lidmi.

Nerespekt - to jí vadilo ze všeho nejvíc. A tak se rozhodla ukončit nečinné přihlížení, popadla za pačesy jeden z chřipkových virů, co letěl zrovna kolem, utrhla mu pár nožiček, přidala je jinam, prohodila pár pahýlků a nově vzniklou mutaci poslala zpátky do světa.

„Haha!“ zasmála se Země a její smích způsobil zemětřesení o síle šesti stupňů Richterovy škály v oblasti Zemské bránice, což byla v ten okamžik jižní Itálie. „Tohle bude zábava!“

Vir, později známý jako Lazarova chřipka, se šířil rychle. Lidstvo propojené globalizací v jedno velké klubko bylo ideálním šířitelem nákazy. V prvních měsících dosahovala úmrtnost bezmála sta procent. Průběh nemoci byl vždy stejný. Únava, následovaná postupným ochabováním organismu až do stavu, kdy nemocný zvládal s vypětím všech sil jen nutné úkony. V poslední fázi zůstal upoutaný na lůžko, neschopen pohybu. Smrt byla otázkou několika příštích dnů.

I já jsem chytil vir způsobující Lazarovu chřipku. Cesta do koupelny a zpět mě naprosto vyčerpala. Ležel jsem v nemocnici na infekčním oddělení, schopen jen energeticky nenáročných pohybů. V pětatřiceti jsem se cítil na devadesát. Zmáčkł jsem tlačítko na televizním ovladači a vybral program.

Hlavní zprávy dne: „Vědci Masarykovy univerzity v Brně dosáhli zásadního průlomu v boji s Lazarovou chřipkou. Experimentálním způsobem léčby se jim podařilo vyléčit jednoho z nakažených pacientů.“

Zbystřil jsem, ale ne příliš, abych samovolně neusnul, což se mi při velkém vyčerpání stávalo pravidelně.

„Mohu potvrdit, že jsem zcela zdravý,“ usmíval se do kamery muž přibližně v mém věku, značně pohublý, ale očividně v dobré psychické pohodě.

„Ty vole, to je Eda!“ zahučel jsem překvapením. Víčka jsem při příštím mrknutí nahoru už nedostal. Naštěstí jsem neusnul úplně a mohl jsem zprávy alespoň doposlouchat.

„Nyní se chystám o své nemoci psát. O tom, jak jsem se léčil a úspěšně vyléčil. Rád bych svým příběhem inspiroval lidi s podobným osudem. Lidi připoutané na lůžko a neschopné

pohybu. Rád bych také začal znovu studovat a v neposlední řadě bych rád napravil vztahy s rodinou a blízkými. V této oblasti mám velký dluh.“

„Co to plácá?!“ pomyslel jsem si opatrně s ohledem na ubývající sílu. „Je to vůbec Eda? Fenomenální kalič Eda? Týpek, co umí přečůrat život? Borec, na kterého si nikdo nepřijde? Chlápek, co vyjebe s každým systémem a přefikne každou ženskou?“ A pak jsem to pochopil. Je to další z jeho vyjebávek. Z *našich* vyjebávek! Vyjebal s virem, teď na tom udělá love a pak navěky chlast! Zítra přijde, pošle mi mezi řečí uzdravující radu a pojedeme v tom spolu. Jako vždycky. Smál bych se, kdybych měl sílu. Místo toho jsem usnul.

Blahodárný spánek doplnil rezervoár zbytku sil, které mi virus ponechal. Když jsem se probudil, zjistil jsem, že mám návštěvu. Eda. Vztyčil jsem palec na znamení, že chápu, chválím, oceňuji.

„Zdar brácho,“ reagoval s chmurným výrazem, bez našeho obvyklého spikleneckého mrknutí. Nepoznával jsem ho. Jako by ztratil humor a s ním i všechnu radost ze života. A v pochmurném duchu pokračoval: „Budu teď chvíli mluvit vážně. Poslouchej mě, prosím. Přišel jsem za tebou, protože bych ti rád pomohl, příteli. Byl jsem na tom zle. Velmi zle. Nezvládal jsem dojít už ani na záchod. A jak můžeš vidět, vyléčil jsem se. Teď bych rád pomáhal lidem, kteří jsou na tom stejně, jako jsem byl já, aby se také vyléčili.“ Pozvedl jsem tázavě obočí. Tohle nevypadalo na vyjebávku století. „Čirine, musím ti sdělit něco, co se ti nebude líbit. Stejně jako se to nelíbilo mně, když jsem to slyšel. Je to ale první krok k uvědomění si skutečnosti. Ten vir...“ Eda se na chvíli odmlčel. „Ten vir napadá primitivy. Lidi neschopné dohlédnout za hranice svého já. Šovinstické burany, narcistní egoisty, zkorumpované vyžírky, agresivní slabochy, nenažrané obchodníky, bezskrupulózní manažery a další podobná individua.“

Půlce slov jsem nerozuměl, ale jak říkával Eda - ten starý dobrý Eda! - chybu a nevědomost nepřiznávej, mlč a počkej si na vhodnou příležitost, až budeš moct ty pro změnu udělat vola z toho namachrovaného inťoušského frajírka.

„Lék je jediný. Zbavit se primitivismu. Čirine, vyser se na hospodu, vyser se na Kometu, podívej se radši na dokument, přečti si knihu. A najdi si pořádnou holku.“

Eda skončil svůj proslov a mlčky čekal na mou reakci.

„Zrádce,“ zašeptal jsem a na znamení ukončené konverzace jsem se od něj odvrátil.

Eda mé gesto pochopil. Ještě chvíli u mě seděl, pak mi na znamení, že je se mnou, položil ruku na rameno a rozloučil se: „Hodně štěstí, brácho. Věřím, že spolu ještě zasedneme k jednomu stolu.“

Výstup mého teď již bývalého přítele mi způsobil nečekanou psychickou újmu a s ní spojený úbytek sil. Naděje se náhle proměnila ve zklamání.

Eda odešel a já hned nato znovu usnul.

Vir s různou intenzitou zasáhl všechny skupiny obyvatel nemilosrdnou kosou smrti. Svět zažíval divoké časy a jediným lékem na Lazarovu chřipku byla proměna vlastní psyché.

Lékaři mi začali do sluchátek pouštět audioknihy. Bolelo to. Pohádky byly ještě docela fajn, ale vždycky mě naštvalo závěrečné poučení. „Co mě má co poučovat ženská?!“ reagoval jsem na pohádky Boženy Němcové. „Sám vím nejlíp, co mám dělat!“ vyfakoval jsem Erbeny s Andersenem.

Můj mozek nechtěl dál podstupovat bolest vzdělání a často samovolně přecházel do spánku, nebo utíkal v představách jinam, nejčastěji do hospody a na hokej, kde jsem s púllitrem v ruce byl po bitvě generál (moje oblíbená (o)pozice), nadával jsem na všechno a na všechny a bylo mi nádherně.

Můj stav se mírně zlepšil, ale k vyléčení jsem měl daleko. Největší brzdou bylo vědomí, že pokud by se mi i podařilo primitivismus vymýtit, všechno, co mám teď rád, se mi poté bude zdát hloupé a omezené. Nebudu chodit do hospody a na hokeji budu fandit vlažně jako ti

posraní amíci na NHL: plnou hubu popcornu a koly, selfička s rodinkou a s přerostlým plyšovým maskotem. Ne! To není život pro mě! To není život pro žádného pořádného chlapa!

Odolával jsem dlouho, ale nakonec virus dostal i mě. Už několik dnů jsem se nedokázal zvednout z lůžka. Kamarádi byli většinou po smrti a ti, co přežili, s těmi se nedalo rozumně bavit. Mleli stejné nesmysly jak Eda.

Zůstal jsem sám. Poslední bojovník se zákeřnou nemocí. *Poslední primitiv*, jak mě nazvaly noviny.

Můj pobyt mezi živými se chýlil ke konci. Nechal jsem si přinést komeťáckou šálu a v televizi pustit záznam vítězného play-off o titul proti Spartě. Tekly mi slzy dojetí. „Nejsem primitiv. Jsem fanoušek. Borec, který ví, o čem to je. Týpek, co v tom umí chodit. Čirin! Bourák ze Štatlu, ty vole...“ byla poslední slova mého života. Senzačního života, co ani při závěrečné siréně neztratil to nejdůležitější - šmrnc.

Zemětřesení otráslo Řeckem. Tam se nyní nacházela Zemská bránice. Zemi jsem svou smrtí pobavil. Seděla u popcornu, popíjela kolu a dělala si fotky s přítelem Měsícem a s maskoty celoplanetární změny, vnadným baobabem Gaiem a moudrou baobabicí Terrou. Moje závěrečná věta ji rozesmála natolik, že jí vytryskly slzy smíchu a způsobily nečekanou povodeň na dolním Nilu. „Debil,“ zhodnotila můj poslední den na jejím povrchu.

V dobré náladě po úspěchu Lazarovy chřipky se Země rozhodla pokračovat ve zkrášlovací kúře. Popadla další z chřipkových virů, přeskládala mu nožičky a pahýlky a poslala ho zpátky mezi lidi. „A teď se, draží mí obyvatelé, naučíme třídít odpad.“ Zasmála se silou sedmi stupňů Richterovy stupnice a čtyřech sopečných erupcí a odebrala se společně s Měsícem do náruče noci, slastně se vlnit v rytmu přílivu a odlivu.